Hva vet vi om samhandling og sikkerhet i operasjoner?

Trine Thorvaldsen

SINTEF Ocean

Sikkerhet i operasjoner avhenger av samarbeid på tvers av selskap

Foto: AQS og SINTEF Ocean

Det er mye å ta hensyn til

«

På en typisk avlusingsoperasjon er det som regel mye folk, og mye tau ikke minst. Det er mye tau på gangbanen, det er mye kraner overalt, det er to kraner på servicebåt, det er to kraner på brønnbåten. Det er mye å ta hensyn til. […] Det kan være litt kaotisk.»

HMS-ansvarlig, rederi/oppdrett 3

Kilde: Holen mfl. (2026). Sikkerhet og samarbeid i havbruk.

Hvordan har mannskap på brønnbåtene det?

Trine Thorvaldsen og Trond Kongsvik

SINTEF-rapport 2026:00464

1 962
svar totalt

215
svar fra brønnbåt

37 %
jobber på fartøy

Finansiert av:
FHF

Høy trivsel på brønnbåt

92 %

På brønnbåt trives alltid eller som oftest på jobb

Alle deltakere: 86 %

Fire av ti på brønnbåt er bekymret for ulykker – seks av ti for helsa

Bekymret for ulykke

41 %

på brønnbåt

Alle: 49 %

Bekymret for helsa

63 %

på brønnbåt

Alle: 66 %

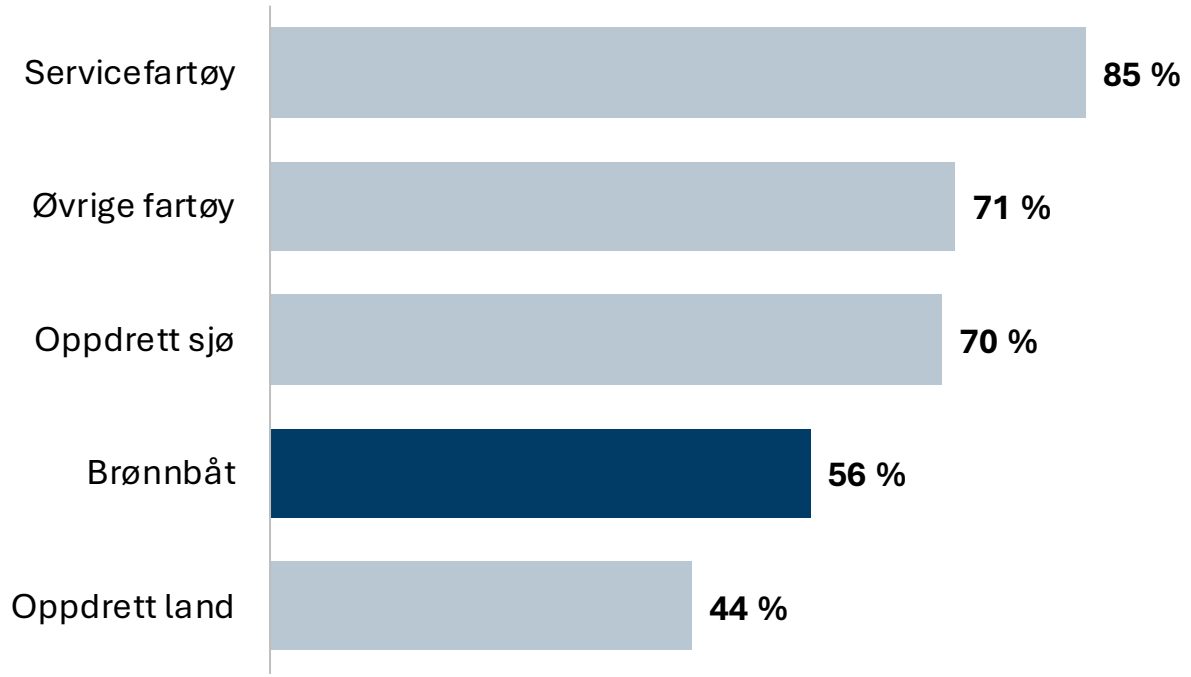
Nestenulykker: 56 % på brønnbåt

66 %

har opplevd nestenulykker
siste to år (alle deltakere)

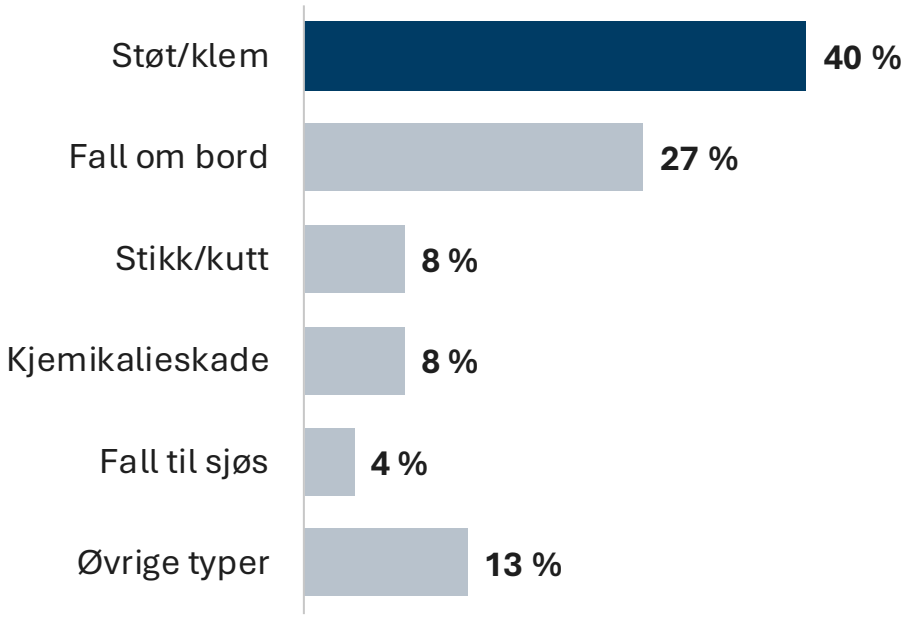

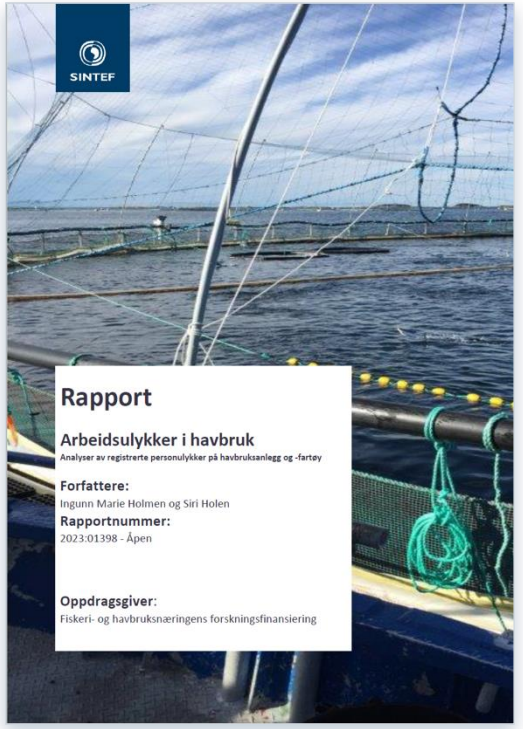
Opplevd nestenulykker siste to år, etter arbeidssted

Innmeldte personulykker på havbruksfartøy

Personulykker etter type, 2012–2022 (n = 273)

54 %

Rapportert fra brønnbåt

60 %

førte til mer enn 72 timers fravær

Dette utfordrer

35 %

Mangelfullt vedlikehold har ført til dårligere sikkerhet

31 %

Ubehagelig å påpeke brudd på regler

29 %

Produksjon går foran sikkerhet

Produksjon foran sikkerhet

> «Er ofte det står veldig fint hvordan arbeidsoperasjoner skal gjennomføres, men når det kommer til stykket blir prosedyrer brutt for å spare tid og penger.»
>
> Deltaker i undersøkelsen

Samhandling og sikkerhet

Resultater fra to kilder

Sitater og intervjufunn
Intervjustudie: Sikkerhet og samarbeid i havbruk

Prosenttall
HMS-undersøkelsen i havbruk 2026 (n = 1 962)

Spørsmål om samarbeid på tvers

Oppdrettsselskap

1 268 svar

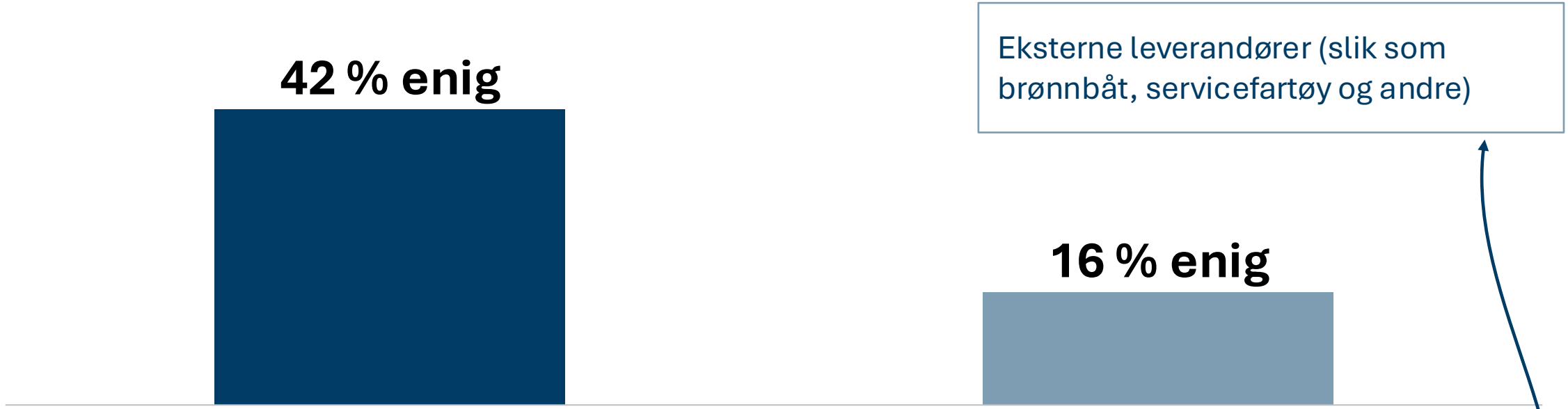
3 speilede utsagn

samme temaer,
sett fra hver sin side

Rederi, servicefartøy og leverandører

694 svar

Leverandørene kjenner presset – men ser oppdretterne det?

Rederi, servicefartøy og leverandører:
«Oppdrettsselskapenes krav til effektivitet gjør at vi noen ganger må bryte sikkerhetsprosedyrene»

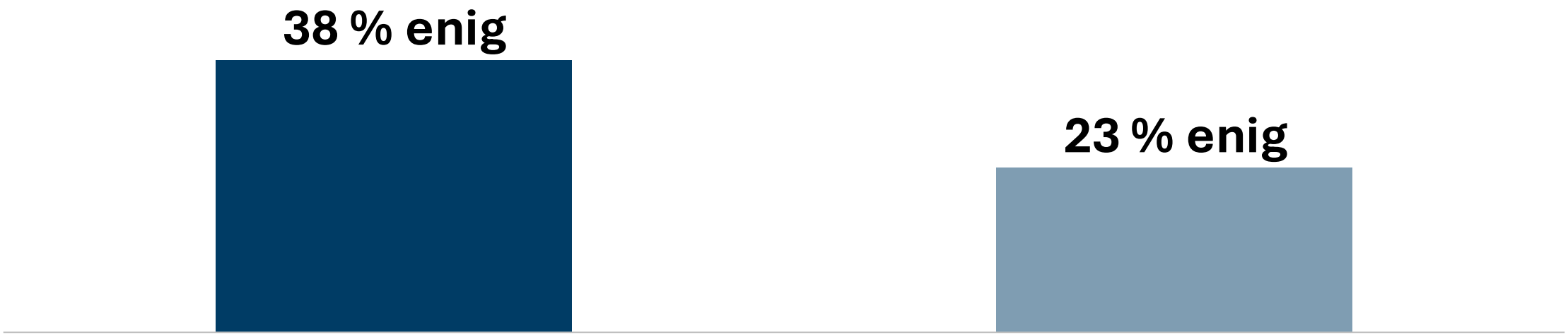
Oppdrettsselskap:
«Våre krav til effektivitet gjør at eksterne leverandører noen ganger må bryte sikkerhetsprosedyrene»

«Det presset som de som eier fisken føler, smitter over på oss fordi om vi ikke klarer levere den tjenesten så går det utover dem også. Det går ut over så mye om vi ikke klarer å levere og da blir det ***kanskje lettere å tenke at det kanskje ikke er så farlig*** *å fortsette operasjonen, og at folk har jo kanskje gjort dette før, så da er det* ***lettere å ta den risikoen*** *fordi man føler at konsekvensen av å ikke gjøre det er så mye større.»*

HMS-ansvarlig, rederi 4

Nesten fire av ti leverandører føler at jobben de gjør blir for lite verdsatt av oppdretterne

Rederi, servicefartøy og leverandører:
«Jeg føler at den jobben vi gjør, blir for lite verdsatt av oppdrettsselskapene»

Oppdrettsselskap:
«Jeg føler at den jobben eksterne leverandører gjør, blir for lite verdsatt av oppdrettsselskapene»

Under halvparten av leverandørene har tillit til at oppdretterne alltid prioriterer sikkerheten deres

43 %

Rederi, servicefartøy og leverandører:

«Jeg har tillit til at oppdrettsselskapene alltid prioriterer vår sikkerhet»

75 %

Oppdrettsselskap:

«Jeg har tillit til at vårt selskap alltid prioriterer eksterne leverandørers sikkerhet»

Tiltak før, under og etter operasjoner

1 Planlegging

før operasjonen

- **Bedre samarbeid og felles prosedyrer på tvers av selskap**
- **Sikkerhet inn i kontrakter**
- **Styrke bemanning og kompetanse**

2 Gjennomføring

under operasjonen

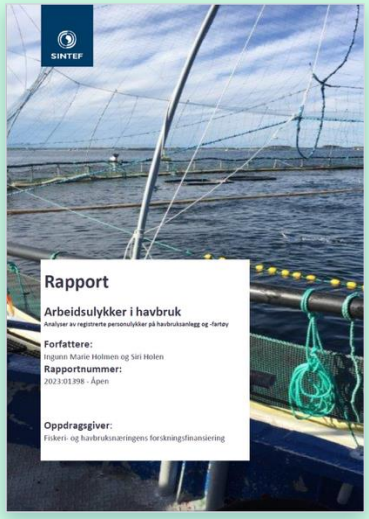
- **Redusere press i operasjoner**
- **Sikkerhetsfokuserte formøter på tvers av selskap**
- **Fokus på arbeidstid og hviletid**

3 Læring

etter og på tvers

- **Deling av avvik og læring på tvers av selskap**
- **Felles gransking av hendelser**
- **Øvelser på tvers av selskap**

www.hmsihavbruk.no

Arbeidsulykker i havbruk

HMS-undersøkelsen 2026

Samarbeid på tvers

Finansiert av:
FHF

Takk for oppmerksomheten!

trine.thorvaldsen@sintef.no